

1972 NOV 11

Magyar Nemzet

244

Egy hét

BUDAPEST HANGVERSENYTERMEIBEN

SCHÜTZ—MONTEVERDI—BACH címmel hirdetett a Filharmónia új bérletsorozatát — Heinrich Schütz halálának 300. évfordulója alkalmából. Közönségünk érdeklődésére, minden „új régiség” iránti fogékonyságára mi sem jellemzőbb, mint hogy a bérlet teljesen elfogyott. Szerdán tartották a sorozat első koncertjét a Zeneakadémia nagytermében.

Bizonyosak vagyunk benne, hogy a kezdeti nehézségek sem a közönséget, sem a Filharmóniát nem fogják elkedvetleníteni, ám éppen ezért meg kell mondanunk, hogy ez az első est csak részletszépségeket és részleteredményeket hozott.

Rossz csillagzat alatt született az egyébként nagyszerű **Debreceni Kodály-kórus** megnyitó száma, **Monteverdi: Altri canti d'amor** című monumentális, hangfestő elemekben gazdag és nagy hatású műve. **Gulyás György** karmester minden mozdulatát valamiféle fogottság jellemezte, ami által a szólambelépések pontatlanokká és a ritmus elmosódottá vált. Csupán itt-ott hangzott el élettelenül egy apró részlet.

Réti József Schütz Kis egyházi koncertek című gyűjteményéből adott elő négy „áriát” **Sebestyén János** cembalokíséretével. Való igaz, hogy Schütz és kora a hangszerket nem határozta meg pontosan, tehát a „continuo”-megjelölés éppúgy jelenthet cembalót, orgonát vagy éppenséggel lantot is — ebben az esetben azonban félreérthetetlenül ez áll a sorozat eredeti címlapján: „...Basso Continuo vor die Orgel.” E sorok írója előtt rejtélyes, hogy miért kellett egyetlen szál cembalóval előadni ezeket a kis terjedelmű, de nagy hatású drámákat. És ha már cembalo — akkor legalább a basszusa lett volna erősítve gordonkával! (Az első számban amúgy is közreműködött **Onczay Csaba** a continuo-szólamban!) **Réti József** műsorából a két latin nyelvű darab jobban sikerült, az **O Jesu, nomen dulce** (SWV 308) kifejezetten szép volt — ám a **Was hast du verwirkt** (SWV 307) szenvedélyes deklamációja hangjában gyökeresen más felfogást követel. Ezúttal a két darab különbsége nem volt teljesen érzékelhető. (Orgonával jobb lett volna.)

A műsor — és egyben az egész bérletsorozat — leginkább problematikus darabja a második részben elhangzott **Máté Passió**: koncerttermi előadása kockázatos vállalkozás, hiszen Schütz csak azokat a részeket zenésítette meg többszólamúan, ahol egyszerre legalább két ember, vagy a tömeg szól. A többi szövegrész minden kíséret nélkül való recitativo. A **Kodály-kórus** és **Gulyás György** váltakozó színvonalon valósította meg a kórustételeket. Gyönyörűen szólt például a **Bizony, Istennek fia vala ez!** szövegre eső kis tétel, ahol a tömeg kételkedni kezd, elbizonytalanodik. De a vad hangulatú turbák nem mindenütt szólaltak meg igazán értelmesen. Az előadás lelke az **Evangelista** szólamát éneklő **Keönch Boldizsár** volt: egyszerű, minden „operás” jelleget nélkül való és **kristálytisza** hangon recitálta a szöveget és ezzel komoly reményeket ébresztett oratóriuménekesi fővője tekintetében. **Miller Lajos** (Jézus) és **Prevoz János** (Péter), valamint **Fülöp Attila** (Pílátus) szereplését kell kiemelni a sok előadó közül.

Mindezek a negatívumok a kezdeti nehézségei. Éppen ezért

minden szereplő joggal tarthat igényt az úttörő munkának kijáró tiszteletre.

A **BOLOGNAI KAMARAZENEKAR** **Angelo Ephrikian** vezetésével megérdemelt nagy sikert aratott vasárnap este a Zeneakadémia nagytermében.

A zene jó helyen van — mondhatnánk így is: jól érzi magát — ennél az együttesnél. Megint másként kifejezve: a zene szereti, ha így nyúlnak hozzá, ilyen egyszerűen, tisztán és ilyen szeretettel. Ők nem akarnak hatni a közönségre, nem használják a zenét, hanem **muzsikálnak** — és ez mindenki számára valamilyen jóleső örömeztést kelt. Az **I Musicisti di Roma** mintegy másfél évtizeddel ezelőtt muzsikált ebben a szellemben, amikor még **Felix Ayo** volt a koncertmestere.

Mert az ilyen kis létszámú együttest mindig a koncertmester tudása és tehetsége határozza meg. A bolognaiak vezetője, **Giovanni Adamo** úgy játszik, ahogyan csak a hangszer szülőházájának hegedőse játszhat — ha tehetséges és felkészült: valamilyen repülőszárnyaló természeti szépség árad hangszeréből, pedig nem igazi virtuóz. Persze, az „igazi virtuóz” meg éppen azt nem szokta tudni, amit **Adamo**.

Ephrikian — a világhírű **Vivaldi-kutató** — néha úgy viselkedik, mintha száztagú szimfonikus zenekart vezetne, a végeredmény azonban ennek ellenére jó, legfeljebb kisebb ritmusalanságok csúsznak bele az előadásba, főként a darabok indulásánál. **Locatelli B-dúr concerto grosso**-ja, amely az **Ariadne panasza** alcímét viseli, igen szép meglepetést jelentett: sötét, pompás, későbarokk hangja akkor is ismerősen csendült, ha az ember sohasem hallotta ezt a művet. Kiemelkedően szép volt **Corelli ismert D-dúr concerto grosso**-ja (op. 6., No. 4.), ahol a szólistacsoport élén a nagyszerű **Adamo** állott. A műsort záró **Händel d-moll concerto grosso** után (csak az olaszok tudnak ilyen mély áhítattal közelíteni az északi zenéhez!) a közönség valóságos ünneplésben részesítette a vendégegyüttest.

A **BELGRÁDI KAMARAZENEKAR** műsorának első feléről kevés jót mondhatunk. Szinte érthetetlen, hogy a világhírű csellóművész, **Antonio Janigro** karmester hogyan mehet bele ennyi tisztázatlanságba, ennyi „dagasztott” hangzásba és főként, hogyan engedheti meg **Peter Toskov** koncertmesternek azt, hogy **Locatelli Chaconne**-ját szólistaként eljátssza (O. Respighi átíratában), amikor **Toskov** egyszerűen **nem szólista**. A zenekar előadásában alig szólt meg itt-ott egy-egy tiszta akkord.

Mindennek ellenére kár, hogy a közönség jelentős része a szünetben eltávozott, mert **Sosztakovics** egyik legszebb művét játszották vendégeink, az op. 110/b jelzésű **Kamarszimfóniát**. (Más kérdés persze, hogy egy „Vivaldi—Bach—Mozart”-bérlet műsorára helyes-e fél estét betöltő modern művet iktatni!) A **Kamarszimfónia** végső soron egyetlen témán alapuló, gazdag lírikus invencióval megalkotott mű és vendégeink érezhetően teljesen sajátjukként adták elő — jelentős sikerrel aratva.

Pernye András